

تکیه تجریش

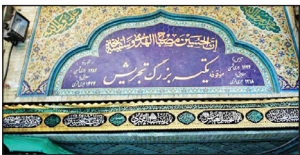

تکیه تجریش یادگاری از دوران قاجار است که در ضلع شمالی آستان امامزاده صالح(ع) و در ۲ طبقه ساخته شده است. طبقه بالا که در ایام محرم پذیرای زنان است ۲۲ پنجره شبیه به هم دارد. این پنجره‌ها به طبقه اول و صحن تکیه باز می‌شوند.

نشانی بازار تجریش

عزاداری در بازار سنتی

در طبقه پایین و وسط صحن سکویی مستطیل‌شکل ساخته شده که برای نمایش تعزیه از آن استفاده می‌شود. شبیه‌خوانی در تکیه تجریش با سایر شبسبیه‌خوانی‌ها یک تفاوت اساسی دارد و آن هم این است که به‌دلیل نوع معماری تکیه، مردان در طبقه پایین دور تخت می‌نشینند و زنان از پنجره‌های مشرف به صحن در طبقه بالا تعزیه را تماشا می‌کنند یا به عزاداری گوش می‌دهند. در قسمت غربی این تکیه مغازای چنددهنه وجود دارد که نسبت به باقی مغازه‌ها، ارتفاع بیشتری دارد و در حقیقت شاه‌نشین است. هنوز عزاداری در تکیه تجریش به‌صورت سنتی برگزار می‌شود و طبل و سنج و سایر وسایلی که در برخی هیئت‌ها استفاده می‌شود و سروصدای زیادی دارد، در این تکیه راهی به این هیئت ندارد. این تکیه در ایام محرم محل عزاداری و تعزیه و در ایام دیگر سال محل فروش میوه و سبزیجات است.

موقوفه‌ای از دوره قاجار

تکیه پایین تجریش هم در مجاورت مسجد اعظم قرار دارد. این تکیه در انتهای خیابان محمودی که به کوچه زغالی‌ها معروف است، واقع شده و موقوفه‌ای از دوران قاجار است. این تکیه ابتدا سقف نداشت و بعدها سقف شیروانی برای آن ساخته شد. در این تکیه هم مانند تکیه بالا غرفه‌هایی اطراف میدانگاه و صحن مرکزی در ۲ طبقه تعبیه شده که در طول سال اجاره داده می‌شود. طبق وقف‌نامه اجاره این غرفه‌ها ۱۱ ماهه است و در ماه محرم فضای آنها در اختیار عزاداران قرار می‌گیرد. البته در تکیه پایین بر خلاف تکیه بالا تنها در تاسوعا و عاشورا مراسم برگزار می‌شود و بقیه ایام محرم مغازه‌ها تعطیل نیستند.

آیین‌های سنتی محرم در تکیه‌های قدیمی پایتخت برگزار می‌شود

از تکیه رضاقلی‌خان تا درخونگاه

تکیه نفرآباد

تکیه ۴۰۰ساله

۴۰۰سال از عمر تکیه نفرآباد می‌گذرد و آن را از قدیمی‌ترین تکیه‌های تهران می‌دانند که در دوره قاجار برپا شد.

نشانی	شهری، ضلع شرقی حرم حضرت عبدالعظیم حسنی(ع)
نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس:	حرم مطهر
نزدیک‌ترین ایستگاه مترو:	شهرری

تکیه نیاوران

فصیح‌بازسازی شده امام حسینؑ

این تکیه در دوران قاجار و توسط ناصرالدین شاه قاجار ساخته شده‌است. در سال ۱۳۶۱ نیز سقف آن تعمیر شده است.

نشانی	خیابان شهید دکتر باهنر، خیابان قنات شمالی، نرسیده به خیابان خیام
نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس:	میدان جماران
نزدیک‌ترین ایستگاه مترو:	تجریش

تکیه ۱۵۰۰ مترمربع مساحت دارد و در ۴ ضلع آن طاق‌نماها و غرفه‌هایی در ۲ طبقه ساخته شده‌است. اگر چه تکیه مسقف شده اما لبه‌های ایوان هنوز چوبی باقی مانده است. در کنار در ورودی تکیه موزه‌ای از وسایل قدیمی تعزیه‌خوانی، قوری و سماورهای قدیمی وجود دارد و در وسط تکیه نیز ضریح بازسازی شده امام حسین(ع) قرار دارد. یکی از ویژگی‌های تکیه نیاوران که عزاداران زیادی را راهی آنجا می‌کند، برگزاری مراسم تعزیه در دهه اول محرم است.

تکیه رضا قلی خان

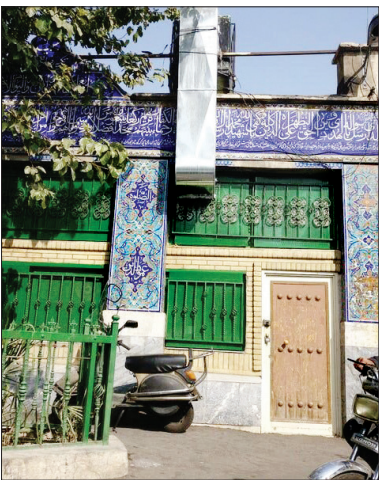
تعزیه در تکیه

این تکیه در دوران قاجار، در محله عودلاجان معروف به رضاقلی‌خان ادیب، شاعر و تذکره‌نویس ساخته شده است.

نشانی	خیابان مصطفی‌خمینی، پایین‌تر از چهارراه سیروس، خیابان تکیه‌رضاقلی‌خان
نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس:	رضاقلی‌خان
نزدیک‌ترین ایستگاه مترو:	بهارستان

اگر تعریف عزاداری‌های مردم قدیم تهران را شنیده باشید حتماً نام تکیه رضاقلی‌خان به‌گوشان خورده‌است. بخش‌های تخریب‌نشده این تکیه تاکنون چندین بار مرمت و بازسازی شده‌است. در تصاویر قدیمی در کنار این تکیه مسجد، سقاخانه و آب‌انبار هم ساخته شده بود. از نقش و نگارهای روی کتیبه تکیه پیداست که قدیمی همپای خودش دارد. عزاداری‌ها اغلب در فضای میدانگاهی محوطه روبه‌روی تکیه، تعزیه اجرا می‌شود. برنامه‌های تکیه‌رضاقلی‌خان در ماه محرم و صفر با تکیه قدیمی سادات اخوی همپوشانی دارد.

تکیه درخونگاه

حاجت رویایی زیر نخل

قدمت این تکیه هم مثل اکثر تکیه‌های معروف تهران به دوران قاجار برمی‌گردد. این تکیه در روزهای عادی سال کارگاه نجاری است و در محرم و صفر تکیه عزاداری است.

نشانی	خیابان ۵۸ خرداد، خیابان اکبرنژاد، خیابان سنگلج
نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس:	چهارراه گلپنکد
نزدیک‌ترین ایستگاه مترو:	۱۵ خرداد

اگر تعریف عزاداری‌های مردم قدیم تهران را شنیده باشید حتماً نام تکیه رضاقلی‌خان به‌گوشان خورده‌است. بخش‌های تخریب‌نشده این تکیه تاکنون چندین بار مرمت و بازسازی شده‌است. در تصاویر قدیمی در کنار این تکیه مسجد، سقاخانه و آب‌انبار هم ساخته شده بود. از نقش و نگارهای روی کتیبه تکیه پیداست که قدیمی همپای خودش دارد. عزاداری‌ها اغلب در فضای میدانگاهی محوطه روبه‌روی تکیه، تعزیه اجرا می‌شود. برنامه‌های تکیه‌رضاقلی‌خان در ماه محرم و صفر با تکیه قدیمی سادات اخوی همپوشانی دارد.

این تکیه سقف ندارد و در ایام عزاداری محرم با خیمه‌ای سفیدرنگ روی ستون ۱۲ متری مسقف می‌شود. کاشی‌های سر در تکیه، لحظه شهادت حضرت علی اکبر(ع) را به تصویر کشیده‌اند. معماری ویژه این تکیه یکی از دلایل جذابیت آن برای کسانی است که در عزاداری‌های آن شرکت می‌کنند. بنای این تکیه، در ۲ طبقه ساخته شده و طبقه دوم آن به زنان اختصاص دارد. همجواری تکیه با حرم شاه‌عبدالعظیم(ع) باعث می‌شود فرصت عزاداری و زیارت را همزمان داشته باشید.

تکیه درکه

هم‌نوابانوحه‌های قدیمی

قدمت و سن تکیه در که به اواخر دوره قاجار برمی‌گردد. حسسبیه در که جز ایام محرم و صفر، در سایر روزها هم میزبان علاقه‌مندان به مراسم‌های مذهبی است.

نشانی	خیابان درکه، خیابان میراسماعیلی
نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس:	پایانه تجریش
نزدیک‌ترین ایستگاه مترو:	تجریش

هنوز هم در تکیه در که، نوحه‌های قدیمی مثل «کشتی شکست خورده به توفان کربلا» شنیده می‌شود که خادمان آن در روزگار گذشته از بزرگ‌ترهایشان شنیده بودند. نیز که مزین به زیارت عاشورا است در این تکیه وجود دارد. دسته‌های عزاداری از کنار نخل عبور و هر کدام به گردش‌سوزی گوشه تکیه روشن می‌کنند و به سنت‌هایی از این دست وفادار مانده‌اند. مراسم علم‌پندان یکی از مراسم قدیمی در در که است که یک راهی درخونگاه می‌شوند. بانوان برای حاجت‌روایی تکیه در که برپا می‌شود. در این مراسم، بزرگان و پیر غلامان محله می‌آیند تا پای علم‌ها بنشینند

تکیه دزاشیب

تکیه ثبت ملی شده

این تکیه ۵۰۰ مترمربعی یک اثر ثبت شده در آثار ملی است که در زمان ناصرالدین شاه در ۲ طبقه ساخته شده است.

نشانی	خیابان شهید باهنر، خیابان دزاشیب خیابان کربیمی
نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس:	ایستگاه مدرسه
نزدیک‌ترین ایستگاه مترو:	تجریش

حوض مرمری وسط تکیه و سقف بلند شیروانی و چوبی آن که در ارتفاع ۱۲ متری واقع شده نمادی از این تکیه قدیمی است. دور تادور تکیه طاقی‌هایی قرار دارند که هر کدام متعلق به یکی از طایفه‌های دزاشیب است. علم ۱۱ تیغه طلاکوب اسفهان، ۲۰ یبرق ۸۰ ساله و چندین علم شبر و گلدان‌های وقتی از قدیم در این تکیه وجود داشته‌اند. بنا بر یک رسم قدیمی، عزاداران حسینیه دزاشیب در شب تاسوعا به امامزاده قاسم(ع)

رفته و به عزاداران آنجا ملحق می‌شوند. در شب عاشورا نیز عزاداران امامزاده قاسم(ع) مهمان تکیه دزاشیب می‌شوند.

تکیه دربند

نخل گردانی در دربند

تکیه ۲۰۰ساله دربند تنها چند قدم با کوه دربند فاصله دارد. سقف این تکیه زمانی بر چوب‌های سپیدار تکیه داده بود و حالا چند سالی می‌شود که ستون‌ها جای سپیدار را گرفته‌اند.

نشانی	خیابان دربند، خیابان توپسراکانی، کوچه سید محمد میری، نبش مسجد جامع
نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس:	پایانه تجریش
نزدیک‌ترین ایستگاه مترو:	تجریش

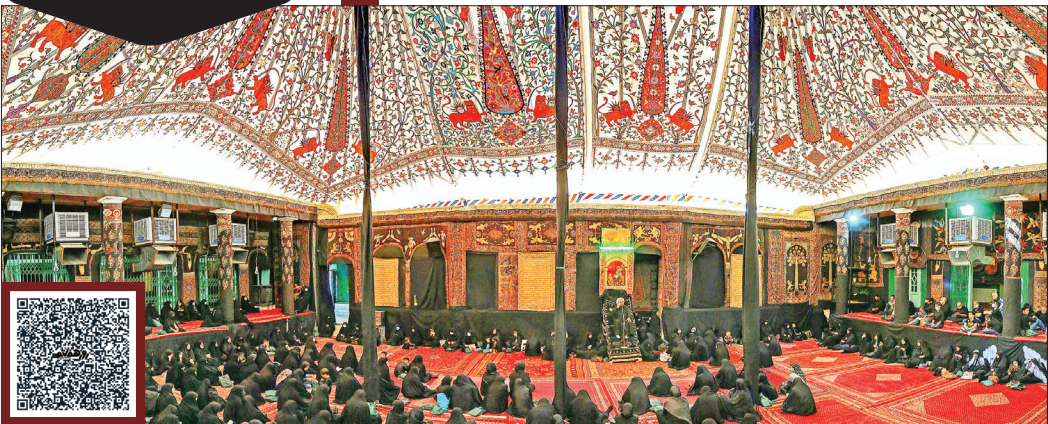
یک نخل سنتی چوبی که مردم به آن دخیل می‌بندند و تعدادی علم و کتل هم در این تکیه وجود دارد. مراسم نخل گردانی از مهم‌ترین مراسمی است که در این تکیه در روز عاشورا برگزار می‌شود. در سال‌های گذشته در روز عاشورا نخل را به سمت بوستان سادات فعلی یا قبرستان قدیم و سر قبر آقا که مزار آقا سیدعلی دربندی است می‌برند.

اکنون نخل گردانی به داخل حسینیه محدود شده و ظاهر عاشورا عزاداران نخل را بر دوش گرفته و دور حسینیه می‌چرخند.

- ویژه‌نامه روز پنجشنبه
- ۵ تیر ۱۴۰۴
- شماره ۸۷

تکیه سادات اخوی

این تکیه بیش از ۲۰۰ سال قدمت دارد و یادگاری از دوران قاجار است. برگزاری مراسم عزاداری به سبک قدیمی یکی از مشخصه‌های این تکیه است.

نشانی خیابان شهید مصطفی خمینی کوچه شهید افشار

تکیه ۲۰۰ساله

چادری که حکم سقف برای عزاداران را دارد، بیش از ۸۰۰ سال قدمت دارد و روی خیمه بر پا شده است. پارچه‌های عزای امام حسین(ع) هم که دیوارهای تکیه را سیاهپوش کرده‌اند، قدمتی ۱۰۰ ساله دارند. مراسم عزاداری در این تکیه صبح تا ظهر مخصوص زنان است. برخلاف همه تکیه‌های عزاداری، زنان در وسط و دور تادور منبر و روضه‌خوان و مردها در اطراف و روی ایوان‌ها می‌نشینند و عزاداری می‌کنند. منبر قدیمی وسط حیاط قرار دارد و فرد روضه‌خوان روی پله اول می‌نشیند. این منبر همان منبر معروفی است که قنداقه چندین پادشاه ایران را نیز از زیر آن گذرانده‌اند. مراسم عزاداری از نماز مغرب و عشا به بعد مخصوص آقایان است. نکته جالب توجه در تعداد روضه‌خوان‌ها و سخنران‌هاست. روضه‌خوان‌ها و سخنران‌ها یک ساعت به یک ساعت می‌روند و نفر بعدی بر منبر می‌نشیند. شب تاسوعا و عاشورا هم مراسم تعزیه‌خوانی در این تکیه برگزار می‌شود.

پذیرایی با چای زغالی

با توجه به استقبال از برگزاری مراسم عزاداری در این تکیه، به مرور زمان هملک کناری آن هم خریداری و به تکیه افزوده شد تا جوابگوی تعداد زیاد عزاداران باشد. یکی از مشخصات اصلی این تکیه خیمه‌پارچه‌ای آن است که نقوش زیبای اسلیمی روی آن حک شده است. پذیرایی از عزاداران در این تکیه به رسم قدیم در استان‌های کمرباریک با چای زغالی همراه با ۲ حبه قند و تکه‌ای نان قندی مخصوص حسینیه انجام می‌شود. پذیرایی با قهوه هم در ابتدای ورود مهمانان به مراسم عزاداری از همان ابتدای راهاندازی تکیه برقرار بوده و تاکنون ادامه دارد.

